

Letnik IV.

v lažnjivi obleki.

Št. 7.

Izhaja po **dvakrat na mesec** v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiseira policija. — Velja **celo leto** 3 gold., **pol leta** 1 gold. 50 kr. in **četrt leta** 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji. Vredništvo in opravišтво (administracija) je na velikem trgu hiš. št. 3 v prvem nadstropju na ulice. Tam se sprejema denar.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Nezadovoljen kmetič.

(Podučna povest za ljudstvo. Dalje.)

Ženica ga na pragu že
Čakala je težko.
Veseli ko skoči iz voza,
Ga prime za rokó.
„Kaj si opravil, moj Boštjan?
Al nisi bil zopet goljfan?“
Boštjan, da spolni želje Neže,
Ponosno v prsni žep zdaj seže.

Pa čuda! kjer papirja šop
Bi velik moral bit',
Tam ni, kakor en krajcar sam
V koticu varno skrit.
Strmi Boštjan, ga strese mraz,
Mu Neža smeje se v obraz.
„Za krajcar se ves dan si trudil,
Za ranjš pa dela si zamudil“.

„Bolj pameten ti moraš bit'!“
Si misli zdaj Boštjan,
„Za solde če dobiš papir,
Raj kje drugod ga shran!“
Previdno dalje zdaj ravná;
Na hiši kmalu se pozna,
Da pridno gospodarstvo vodi,
A svet o njem le slabo sodi.

Tud' njemu se že sitno zdi,
Ker bil je že bogat,
Po enem soldu vsako reč
Kupljeno plačevat!
Mu žena vedno godrnja,
Da solde same v hiš' ima,
Po enem da pri vsaki plači
Iz žepa solde same vlačí.

„Da b' vendar vsaj goldinar bil,
Šramotno bi ne b'lo,
Tako pa moram kot berač
Trpet' šramoto vso.
Debelo gleda me ves svet,
Ljudje reko, da sem preklet.
Oh to je pač življenje slabo.“
Tak' godrnja, nevoljen sabo.

Ko tužen drug dan šel je v gozd
Nasekat si lesá,
Prikaže se mu sivi mož,
Beseda bila ta:
„Kako je, ljubi moj Boštjan?
Ti zdaj po volji tvoj je stan?
Prijetno je za gospodarja,
Če ni nikoli brez denarja“.

„To pač je res“, renči Boštjan,
In kislo se zapáč';
„Pa to pri sebi, kakor jaz,
Pač nosi vsak berač.
En krajcar vedno le veljam,
En krajcar lahko vsák'mu dam;
Zakaj bedak jaz nisem prosil,
Da vsaj en ranjš bi v žepu nosil!“

„Naj spolni se ti želja ta,
Tak je duhov nas sklep;
Odslej goldinar našel boš,
Kderkoli sežeš v žep.
A več ko en'ga na enkrat
Ne boš iz žepa mogel dat'“.
Tako mu starček sivi pravi,
Potem se zgrubil je v gošavi.

Boštjan vesel se urnih nog
Ko zajc podá domú,
Pred vrati pa ženica že
Naproti stopi mu.
„Se že nazaj pritepel si?
Ti v gozdu delo ne diši?“
„Počasi, Neža, tiho bodi!
Poprej poglej, potem pa sodi!“

Izreki to pokaže ji
Goldinar, lep, še nov,
Ko da bi bil v denarnici
Zdaj ravnokar gotov.
„Kaj praviš, ljuba moja zdaj?
Na svetu nama bo še raj“.
„No“, pravi Neža, „en goldinar
Več velja res, kakor vinar“.

Kako jemal je zdaj Boštjan
Iz žepa dnarček lep!
Na tisuče je bankovcev,
A prazen nikdar žep.
Odslej se vede ko gospod,
Na polje, v hosto več ne hod',
In Neža je iz svile krila
Prav po gosposki si kupila.

Pa v hiši sreče prave ni,
To vidi kmetič kmal';
Mu Neža vedno godrnja,
En ranjš ji je premal!
„Ti“, pravi, „si mi bogatin!
En ranjš 'ma vsak capin,
Kdo mara li za cunje take,
Kdor kaj velja, ima stotake“.

Zakaj „Brencelj“ ne voli.

„Haha!“ se krohota Janez Klobasa, „to je smešno! Zakaj „Brencelj“ ne voli v ljubljanski mestni zastop? Odgovor je pač lahek ta: Ker ni ne ustavoverec, ne meščan, ne c. k. uradnik in tudi ne penzionist, kakor jaz, ki dobivam penzijo in imam zato pravico voliti ustavoverneže. „Brencelj“ dalje nima od česa davka plačevati, k večim od svojih dolgov, od katerih pa tudi mi drugi ne plačujemo davka. Zato „Brencelj“ ne voli.“

Počakaj malo, Janez Klobasa! Vsedel si se, kakor že večkrat. Čuj! „Brencelj“ ne voli iz teh-le vzrokov:

Prvič mu ljubljanski volilni red ni po volji. V njem se nahaja toliko krivic, da bi se človek kar zavzel. Z ljudmi tvoje vrste se ne bo boril, vas je preveč in volite po komandi. Res lepo vas je gledati, kako romate na volišče, na čelu slavni in mogočni predstojnik, poveljnik ali sploh vaš gospod. Tako vas zapodé na rotovž, kakor čednik ovce na pašo ali lovec brake za zajcem, še na misel Vam ne pride, da bi prašali, so li tisti, katere volite, za kaj, ali za nič. Vaša druhal je po tem volilnem redu tako mogočna, da ji neodvisni meščani in drugi nekomandirani volilci niso kos. Dokler je vaša pravica tako mogočna, ne bo „Brencelj“ z vami na rotovži češenj jedel.

Drugič volite vi v odbor le take, ki niso za drug posel, katerih „Brencelj“ ne spoštuje, kateri so za opravila mestnega starešinstva ravno tako, kakor zajec za boben. Mi pa imamo navado, v tak mestni zastop voliti najboljše može, katere vse spoštuje, kateri bi bili prevzeti nalogi kos, ki imajo več v glavi, ko v nogah, kakor vaši Benjamini. Toraj bila bi velika nezasluzena kazen za-nje, ako bi jih obsodili, da bi morali posedati med vašimi ter poslušati neslane čenčarije kacega Dolfa, Kasstecherja (Käsmacherja) in enakih. Tudi bi se ne moglo zahtevati od naših mož, da bi z vašimi izvoljenimi ali izvrženimi skupno opravljali posel ljubljanskih mestnih svetovalecev ter se tako vdeleževali neprenehoma, če tudi s protestom vaših mnogih grehov. Svet navadno rad sodi človeka po družini in ravno zarad tega „Brencelj“ ne more voliti narodnjakov med nemškutarje.

Tretjič „Brencelju“ malo pomaga, ako spravi tudi tretjino svojih v mestni odbor. Dozdaj svet vé, da mestni odbor zastopa le nemčurstvo, tedaj manjšino mesta. Če je tudi vsak protinaroden sklep 30 modrijanov enoglasen, vendar svet vé, da sede v njem le nemčurji, po Janezu Klobasi izvoljeni, da ta sklep toraj ni sklep mesta, timveč le Janez Klobasevcev, ter ga tudi tako ceni. Ko bi pa sedel le eden zastopnik Slovencev, t. j. ogromne večine prebivalcev — ne volilcev — ljubljanskega mesta na rotovžu, bi se nemčurji smeli po pravici bahati, da je kak protinaroden predlog obveljal, sklenjen po zastopnikih vsega mesta, ne le nemčurjev ali Janez-Klobasevcev in potem bi ti, Janez Klobasa, pač lahko klobuk po strani nosil, slamo viržinke za ušesi. Tako ga pa še ne boš!

Vidiš, Janez Klobasa, zato „Brencelj“ tudi letos ne voli in se bo tako dolgo kujal, dokler se mestni volilni red ne prestroji ali prestrojen ne potrdi po ministerstvu. Meniš, da bo to ali tako ministerstvo vladalo do sodnega dne? Ne veš, da v Avstriji nihče ni tako kratkega življenja, kakor ministerstva? Tudi ti si šel v penzijo, nisi vedno komisa hrustal. Se vé, če boš ti postal minister, ta volilni red ne bo potrjen, dokler boš mogel breati na ministerskem sedežu. Pa menda ne boš, kakor se kaže.

7/12
Kedar bo „Brencelj“ volil, takrat se boš ti potuhnil, na rotovžu pa bodo sedeli ljudje, možaki, kakoršnih vi nimate, če se vsi od Dolfa do Koreljna na glavo postavite. To bo aleluja, to ga bomo pili, da bo miza mokra, to bomo „živijo“ vriskali, da boš ti kar oglušil!

Si razumel, Janez Klobasa?

Le po duhovščini!

Vam je znana pripovedka o lovecu in njegovem pesu? — Ne?! Jo Vam bom pa povedal.

Lovec je imel pesa jako izvrstnega, urnega in bistrega. Toda ta lovec je bil slab strelec, le malokdaj je kaj zadel, večidel je prazen domu prišel. Kedar se mu je to pripetilo, se je znosil nad ubogim pesom, tako, da je bila žival skoro vsaki dan tepena, da-si je bila grehov svojega gospoda popolnoma nedolžna.

Prav tako dela naša državna zbornica in ministerstvo z duhovščino. Kakor znano, se je predložila v državnem zboru postava zarad ostrejšega nadzorstva naše duhovščine.

„Zdaj je Avstrija rešena“, so kričali liberaluhi in nemčurji.

Res, škoda, da ste ta pripomoček še le tako pozno našli. Zdaj bo stvar prav lahka in v kratkem bomo brali po časnikih blizo take-le novice:

Pregledovalna komisija državnega dolga je spoznala, da je Avstrija strašno globoko v dolgove zabredla, iz katerih se ne more izkobacati. Po dolgem posvetovanji je sklenila ta komisija, da se Avstrija vsaj nekoliko zopet pomaga na noge, predložiti državnemu zboru načrt postave, ktera zapoveduje, da se duhovščini po spovednicah dá en vojak, kateri ima paziti nad pogovorom spovednika in spovedovalca. Ta postava bo gledé slabega denarnega stana, jako potrebna in koristna.

Odsek za pretresovanje, ktere železnice so najpotrebnejše in deželi najkoristnejše, sklenel je po mnogih nasvetih predložiti državnemu zboru postavo, ktera veli, da se ima vsak duhovnik postaviti pod stekleno pokrivalo in da ne sme z nikomur med štirimi očmi govoriti, izvzemši gluhe in mutaste. — Gledé na to, kako koristne so deželi železnice, se bo ta postava z veseljem pozdravila.

Odsek, kateri se je posvetoval zarad zboljšanja učiteljske plače, je sklenil svojo delavnost s tem, da je predložil ministerstvu načrt postave, po kateri morajo vsi duhovniki brade nositi, in ktera jim tudi daje mero za dolgost sukenj in pokrivalov. Klobuk ne sme biti čez štiri čevlje visok. — Ta postava bo res pomagala ubogim učiteljem, kateri pri sedanjih plačah komaj živijo.

Splošno se čuti že potreba, da se tudi naša vojska spravi na isto stopinjo s Prusi. Ministerstvo je to reč pretresovalo in pričakuje se postava, ktera na tanko odmeri duhovnikom, koliko žlic juhe smejo na dan snesti, ob kateri uri morajo zajtrkovati, kositi in večerjati. Po vladnih krogih se že mnogo govori o tej postavi, ktera je tim potrebnejša, ker se nič ne vé, koliko časa ne bomo imeli vojske.

In tako dalje. Zdravilo za vsako državno bolezen je postava, ktera poostri in greni duhovščini življenje. Potlej naj pa kdo reče, da v Avstriji manjka glav!

Iz naravoslovja.

Dežmanova figa. (*Ficus Dežmani*.)

V zadnjem zboru ljubljanskega muzealnega društva je varuh Dežman pripovedoval zbranim, da se tudi na Kranjskem nahaja figovo ali smokovo drevo in sicer v zagorški okolici.

„Brencelj“ prej tega ni vedel; da se v Kranji nahaja ta sad sicer v drugi podobi, to so mu že mati pripovedovali, a da je bil kdaj tudi v Zagorji, o tem ni imel duha ne sluha. Ker je pa „Brencelj“ zelo radovedna muha, jel je brskati po bukvah in naletel na popis te nenavadne rastline, katero je potem dal celo narisati. Tukaj je:

Dežmanova figa (*Ficus Dežmani*) je jako čudni sad. Izraste večidel tam, kjer se je sejala in sadila nemčurska kultura, ali kjer se še sadi, toraj ne le pri Zagorji. Ta sad je mesen in koščen, pokaže se najrajši tam, kjer ga nihče ne išče. Ob času volitev za deželni zbor dozori po vsi deželi, zlasti na kmetih, tako da se Dežmancem povsod ponuja, kamor pridejo ponujat svoje poslance. Ako kak nemčur preblizo pride, ga rad celo v nos dregne. Preteklo leto so naklatili in nabrali nemčurji posebno v Novem mestu, v Idriji, v Kranji, Postojni in Kamniku ter po vsih kmečkih občinah, kjer so poslancev iskali, obilo takih fig, zrastle so jim na slovenski zemlji, na slovenskem drevesu. Ta figa je jako grenka in zoperna, to se bere na obrazih tistih, ki jo morajo pojesti ali požreti.

Imé: „Dežmanova figa“ ima zaradi tega, ker jo je Dežman najdel in jo nahaja še zdaj, kedar se na kmetih pokaže; moli mu vsaj ena skoro iz-za vsacega plota. Imenitna je še posebno zato, da za vsako figo stoji kak Slovenec. Toraj Dežman vselej, kedar se mu ta sad njegove kulture pokaže, dobro vé, da je gotovo Slovenec za njim. — Sicer se mu pravi tudi stranski sad (Parteifrucht), ker raste le za nemčurje ali Dežmanovce, za Slovence pa ne, ali k večjemu tam, kjer je nemčurska kultura svet spridila, ali kamor hodijo c. k. uradniki piške jést in svojo neslanost prodajat.

„Brencelj“ pozna še nek drug sad nemčurske omike, Dežmanov jezik, kterega je nedavno na

Poljanah sam Dežman svojemu nekdanjemu prijatelju, staremu gospodu, pokazal; toda če tudi „Brencelj“ kaj tacega stori, boste rekli, da je poreden fantalin, kateri šibo zasluži.

Osmer Kavec.

Jaz sem Osmer Kavec,
Nemčurskiga rodú;
Kdarkoli kje gasimo,
Grem vselej p'jan domú.

Ker sem pri „fajerbêri“,
Mi cno mora bit',
Al ogenj dalj al bliže; —
Nikdar ne grem gasit.

Če vname se kaj blizo,
K gorišči brž hitim;
Sicer poslopj mnogo,
Jaz nikdar ne zgorim.

Če ogenj je pa daleč,
Grem gledat ga na Grad,
Brez „šlauha“, brez brizgalnic
Zagrabim ga od zad.

Od tam v gorišče plujem
In ogenj pogasim;
Zato pa kot gasilec
Na daleč že slovim.

Ker jaz sem Osmer Kavec
Se ognja ne bojim;
Le idite v kazino,
Da vid'te kak gasim.

Ni treba čakati „šlauha“,
Ga nosim že seboj,
Ker jaz sem Osmer Kavec,
Rešpekt 'mej pred menoj!

Pismo iz Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Da ne boš mislil, da tudi mi tukaj tako mirno spančkamo, kakor pri Vas tisti, kateri so izlicitirali ustanovo „Slovenije“ — ne banke in tudi ne društva tega imena, timveč prave „Slovenije“ — Ti pišem zopet nekaj vrstic, dasiravno ne vem, ali si že na Žabjeku, ali ne.*)

Kakor berem v zadnjem listu, si prejel telegram, kterega smo Ti mi poslali in sicer po nekem nemčurji, kateri je prišel trkat na naša vrata. Sv. Peter ga ni pustil k nam, pa prosil ga je, da potoma v pekel oddá na zemlji telegram, kar je revež tudi storil. Preširen se je vrlo smijal nad kavsanjem med „Novicami“ in „Slov. Narodom“; rekel je: „Pri meni je ravno narobe, kakor pri medvedu. Za medvedovo kožo se ravsaajo ljudje, predno imajo medveda; za moje ime pa še le potem, ko me več nimajo. Sicer pa jaz Jurčiču in Štritarju nisem dal privilegije, da bi me pisala: Preširen, marveč tako me sme vsak pisati“. Tako je govoril mož, ko smo se sešli pri poliču 34-letnika, kterega ima še nekoliko v kleti.

Isti večer sem pri sprehodu naletel na sv. Florijana. Ta svetnik je bil jako žalosten, škač je ležal brez obrocev razsut preko njega. Poprašam ga, kaj mu je. Odgovori mi, da je prišel ravno v Ljubljani ob vso veljavo. Včasih so ljudje še pošiljali prošnje do njega, če se je vnel kje kak požar; zdaj mu pa „fajerbêri“ v škodo hodijo. „Unidan“, tako mi toži, „je gorelo na ljubljanskem močvirju. Ko se sproži na Gradu top, se zbere kakih šest čeladnikov, ne krog ognja, timveč pred „rotovžem“. Po dolgem posvetovanji so sklenili, zopet spat iti, a ogenj se je tega sklepa tako ustrašil, da je vpepelil le eno samo poslopje, ker družega ni blizo. Ti „fajerbêri“ so res strašni. Kedar se na pogorišči prikažejo, je že vse v kraji, ni ga oglja več živega. Jaz tega ne razumem, dasiravno sem več sto let edini gasilec bil“.

Tako mi je tožil stari svetnik. Jaz sem mu moral pritrčiti, in tako je bil najin pogovor pri kraji in s tem ostanem

Ves Tvoj

Miroslav.

*) Zdaj še nisem, ali kmalu bom. Le preberi današnji „Brencelj“.

Nadzorovanje duhovščine.

Oklic!

Liberaluhi zahtevajo in v državnem zboru se je že predložila postava, da se mora paziti na to, kar duhovni na prižnicah govoré. Vsled te postave bo tedaj prižnica v cerkvi taka, kakor je tukaj narisana. Na strehi prižnice bodo mesto angeljev sedeli vojaki, policaji in briči ter poslušali, kaj se pod njimi govori. Ako uide duhovniku kaka razdražljiva beseda, bodo precej pri rokah in tako bo mir v Avstriji.

Kdor tega ne verjame, plača groš.

Preklic!

Hudobni ljudje, kateri me hočejo pri mojih volilcih še grje počrniti, kakor sem že po rodu, so raztrosili po svetu, da je meni oklic do volilcev zložil in spisal najslabši učenec prvega razreda.

To je vseskozi laž, kar sem pripravljen dokazati s tem, da se podvržem vsaki skušnji iz slovenščine. Če ne bom naredil v enakem slovenskem še več, ali vsaj ravno toliko napak, kakor jih je v omenjenem oklicu, potem naj bo res, kar hudobni jeziki trdijo.

Sicer pa te napake niso edine, katere sem jaz že storil. Sklicujem se le na svoje večletno poslanstvo na Dunaji.

Črne,
odslej Schwarz ali Negro.

Bratje! Zmagali smo, zmagali v hudem in trdovratnem boji s sovražnikom, katerega sicer ni bilo blizo, ki je pa ravno zaradi tega tim nevarnejši. Vse svoje može smo spravili v mestno starešinstvo, sovražniki ne enega. More li biti naša zmaga slavnejša?

Nikakor ne, bratje, zato smemo biti ponosni, zopet letos nas bo sedelo 30 na „rotovžu“, vsi enega duha, ene misli. Nekteri bodo govorili, drugi pa kimali in tako bo zopet vse prav po domače.

Bratje! Ta naša zmaga je tako sijajna, tako slavna, da moramo njen spominj ohraniti prihodnosti. In to bomo tudi storili. Postavili bomo pred rotovžem velik kameniten steber, vrh katerega se bo Šaferjev Dolfi na glavo postavil in stal tako do sodnega dne.

K tej slovesnosti Vas vabi

Ljubljanski nemčurski odbor.

Imenovanje.

„Brencelj“ je dobil te dni na štirih polih prav čedno pisani dekret, v katerem se mu naznanja, da se ima podati zaradi znanih zaslug o Risterjevem pesu za dva meseca na Žabjek. Kaj bo tam počel ali za kaj ga bodo porabili, ker ga tam potrebujejo, to v dekretu ni povedano in se tudi ne dá vganiti. To naznanja „Brencelj“ svojim prijateljem in prosi, da bi mu srečo vošili.

Lepa beseda lepo mesto najde.

Črne se bo poboljšal.

Iz Gorice je ravnokar došla vesela novica, da se je poslanec Črne vpisal v prvi razred ondotne normalke in sicer iz tega namena, da se bo učil slovenskega jezika. Čas je pač!

Radovedno vprašanje.

Kako bo, gospod Dežman? Ali boste svoje „proklete grablje“ še obdržali, če postanete, kakor pravijo, deželni glavar? Dajte jih meni, če jih ne boste potrebovali.

„Brencelj“.

„Brencelj“ piše:

Gosp. — a — v L. Predno poslano porabim, prosim, da bi mi povedali nekoliko več o onem gospodu. Prenaglit se ne morem in ne smem, bi utegnilo stvari škodovati.

Kupujte! Kupujte!

Lefaucheux-revolverje, 7 m/m., 9 m/m., 12 m/m. Puše z damaščenimi cevi, s zlatom in srebrom okinčane in gravirane, puške, ki se od spredej bašejo (nabijajo), s povitimi in železnimi cevi, tercerole (male pištole), samokrese, in patrone vsake baže. Vse to se dobiva po najnižji ceni in s poštnim povzajem (Postnachnahme) pri

Mateju Soršaku,
v Kropi na Gorenjskem.